Slúžia lokálne médiá verejnosti, alebo miestnym politikom?

Ing. Roman Ivantyšyn, PhD.

Univerzita Komenského Bratislava, Filozofická fakulta

e-mail: roman.ivantysyn@fphil.uniba.sk

Abstrakt

Lokálne médiá – miestne televízie a miestne periodiká, ktoré sú pod kontrolou municipalít alebo sa stali nástrojom propagácie svojich vlastníkov, nemôžu účinne plniť dôležitú funkciu „strážneho psa“ v službách verejnosti. Hoci sú tieto médiá nemalou časťou verejnosti vnímané ako štandardné médiá v bežnom slova zmysle, sú to médiá svojho druhu a túto skutočnosť by mala reflektovať aj príslušná mediálna legislatíva.

Kľúčové slová: lokálne médiá, žurnalistická autonómia, inštrumentalizácia médií, autonómia médií

Abstract

Local media – municipal televisions and periodicals either controlled by municipality board or propagations tools of their owners can not effectively work as „watchdog“ in the service of public. Although they are accepted by majority of public as standard media, they are media sui generis and this fact ought to be reflected also by legislation.

Key words: local media, journalistic autonomy, instrumentalisation of the media, autonomy of the media

ÚVOD

K prejavom jedného z významných trendov súčasného mediálneho vývoja – výraznému posunu od masového publika k individuálnym a špecializovaným publikám – patria aj lokálne médiá. Ich vznik a rozvoj súvisia so segmentáciou publika (Brečka 2002: 115), pričom najzrejmejšou formou segmentácie je práve geografická segmentácia.

Regionálne a lokálne médiá sú teoretikmi považované za „najdôležitejšiu súčasť mediálneho systému, pretože majú na príjemcov najväčší vplyv“ (Waschková Císařová 2007 :62). Aj výskumne je potvrdená skutočnosť, že „čitatelia uprednostňujú v tlači lokálny obsah pred celoštátnym“ (ibid). Súčasne však túto časť mediálneho systému regulácia či záujem štátnych orgánov ale tiež záujem výskumníkov nechávajú do značnej miery bokom (ibid).

Lokálne médiá možno jednoducho vymedziť ako médiá vydávané alebo vysielané v určitej lokalite a distribuované resp. primárne určené príjemcom, ktorí sú nejako spätí s danou lokalitou. Súčasťou systému lokálnych médií sú aj médiá pôsobiace vo vnútri organizácií, alebo na územnej časti lokality, tzv. sublokálne médiá – napríklad podnikové noviny, alebo noviny mestskej časti.

Tlačový zákon (č. 167/2008 Z.z.) sa lokálnymi (ale ani regionálnymi) periodikami zvlášť nezaoberá, naproti tomu zákon č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii obsahuje pomerne konkrétnu definíciu lokálneho vysielania:
„lokálne vysielanie je vysielanie, ktorého príjem sa zvyčajne obmedzuje na obec a oblasť príjmu nepresahuje viac ako 100 000 obyvateľov, a ak ide o mesto, viac ako 200 000 obyvateľov; vysielané programy sú zamerané na miestne informačné prostredie alebo zdroje a na spoločné záujmy, ktoré vytvárajú a prehlbujú vnútorné väzby akéhokoľvek spoločenstva a vedú k udržiavaniu pocitu identity so spoločenstvom.“

LOKÁLNE PERIODIKÁ

Aj pred rokom 1990 existoval v Československu pomerne rozsiahly systém lokálnych periodík. Údaje o počte týchto titulov nie sú k dispozícii, pretože neboli centrálne registrované – lokálne periodiká boli povoľované odbormi kultúry okresných národných výborov. Dnes už možno iba odhadnúť, koľko lokálnych periodík vychádzalo. Autor sa pokúšal v polovici 80. rokov minulého storočia zmapovať situáciu v okrese Mladá Boleslav, pričom bolo v uvedenom okrese zistených na 25 lokálnych periodík (Ivantyšyn 1986). Veľmi približný odhad teda naznačuje, že lokálnych periodík mohlo v tej dobe vychádzať v celom Československu na 2500, z toho asi tretina mohla vychádzať na Slovensku.
Išlo o pomerne pestrý subsystém periodík, všeobecne označovaných ako spravodaje a vydávaných najrôznejšími typmi organizácií:

- výrobnými organizáciami,
- organizáciami obchodu, služieb a zdravotníctva,
- jednotnými roľníckymi družstvami, štátnymi statkami, šľachtiteľskými podnikmi apod.,
- mestami a obcami,
- školami, pionierskymi a zväzáckymi organizáciami,
- kultúrnovýchovnými zariadeniami (kultúrnymi strediskami, osvetovými besedami, knižnicami, múzeami, galériami, kinami a i.),

- spoločenskými a inými organizáciami,
- inými organizáciami (výskumnými inštitúciami, úradmi atď.).

Otázky riadiacej úlohy KSČ pri kontrole obsahového zamerania spravodajov azda nie je potrebné podrobnejšie rozoberať.

Po búrlivom rozvoji všetkých subsystémov tlačených médií a po jeho istej stabilizácii bolo v roku 2009 na Slovensku registrovaných celkom asi 1600 periodík.[1] Spomedzi nich do kategórie lokálnych periodík možno zaradiť okolo 280 titulov. V tomto počte nie sú zahrnuté periodiká určené výlučne pre vnútornú potrebu vydávajúcej organizácie, ktoré od roku 2009 nepodliehajú podľa tlačového zákona registrácii.
Spomedzi lokálnych periodík asi 230 titulov – teda 83 percent registrovaných lokálnych periodík – vydávajú priamo samotné mestá resp. obce, alebo organizácie, zriadené mestami / obcami.

V zmysle tlačového zákona lokálne periodiká – obecné spravodaje, „radničné noviny“ a ďalšie – sú periodickou tlačou. Z uvedenej skutočnosti vyplýva pre vydavateľov – v tomto prípade magistráty, resp. obecné či miestne úrady – rad povinností, definovaných tlačovým zákonom. A tu dochádza k problémom. Zrejme najvypuklejšie to vidno na pomerne častom porušovaní povinnosti vydavateľa pri uplatňovaní práva na opravu a práva na odpoveď[2]. Podobne ako na Slovensku je tento problém aktuálny aj v Českej republike. Aj podľa stanoviska Syndikátu novinárov ČR dochádza k využívaniu „práva“ vydavateľa na prednostné zaraďovanie správ a článkov, ktoré nie sú v rozpore s poslaním, zámermi a cieľmi jeho organizácie (Osvaldová 2007: 52).
Redaktori zamestnaní v „radničných novinách“ sa stávajú prostredníkmi zvolenej politickej reprezentácie v regióne (ibid.) alebo samotného primátora či starostu.[3] Dnes takýchto ľudí nazývame hovorcami alebo pracovníkmi public relations.
„To by samo osebe nevadilo, pokiaľ by recipienti tieto periodiká takto vnímali. Lenže niekedy ich tak nevnímajú. Majú dojem, že ide o bežnú tlač v tom najvlastnejšom slova zmysle. V tom je ale práve problém. Sú to skutočne noviny a pracujú v nich novinári?“ (ibid.).

Komisia pre etiku Syndikátu novinárov ČR sa „radničnými novinami“ kvôli veľkému množstvu sťažností zaoberala v roku 2006 so záverom: „Syndikát novinárov považuje za nešťastné, pokiaľ radnice obcí a miest vydávajú svoje informačné tlačoviny pod označením „noviny“ či „spravodajca“. Podľa názoru SNČR to prispieva k zavádzaniu verejnosti a k neprípustnému zamieňaniu propagačných tlačovín so spravodajskými periodikami (Stanovisko: 2007).
Proti „primátorskému žurnalizmu“ sa možno brániť aj tak, ako to urobili občania v Zlatých Moravciach: „...založili občianske združenie a nerovnováhu informácií vyvážili vydávaním veľmi kvalitných, žánrovo pestrých novín NAŠE MORAVCE. Počet čitateľov i inzerentov neustále rastie“ (Nemčeková 2008: 4).
Vo všeobecnosti je však žiaduce „radničné periodiká“ oddeliť od radníc, ustanoviť pre ne redakčné rady a vydávať ich vo vydavateľských spoločnostiach, vybraných vo verejnom tendri (Stanovisko: 2007). Významne by pomohlo, keby tlačový zákon spresnil postavenie týchto médií. Zvlášť v čase župných volieb alebo volieb do miestneho zastupiteľstva sa miestne noviny menia na hlásne trúby primátorov a starostov (Piško 2009) a lokálne noviny odporúčajú voliť „našich“.
Možný je ale aj iný prístup: „radničné noviny“ považovať v zmysle slovenského tlačového zákona za nástroje public relations radnice (miestneho zastupiteľstva, starostu atď.) a vnímať ich

ako „periodickú tlač osoby určenú výlučne pre jej vlastnú propagáciu“. Na takéto periodiká sa regulácia tlačovým zákonom nevzťahuje.

LOKÁLNA TELEVÍZIA AKO VEREJNÁ SLUŽBA

V deväťdesiatych rokoch minulého storočia slovenský priemysel káblovej televízie nasadil vysoké tempo rozvoja a Slovensko sa v tejto oblasti veľmi rýchlo priblížilo k ostatným európskym krajinám. V miere kabelizácie televíznych domácností sa dokonca podarilo predstihnúť Českú republiku. Dynamický rozvoj odvetvia prebiehal navzdory silnej regulácii a rozsiahlej, mnohokrát menenej a neprehľadnej legislatíve.
Paralelne s rozvojom televíznych káblových rozvodov sa na Slovensku budovali aj lokálne televízne štúdiá, pretože káblové rozvody sú ideálnymi prostriedkami pre šírenie lokálneho vysielania. Rast lokálneho vysielania bol povzbudzovaný veľkým záujmom občanov o lokálne informácie, ale tiež záujmom starostov a primátorov mať účinné médium umožňujúce pravidelné komunikovanie s občanmi.
Prvé náznaky verejných televízií tak vznikali na Slovensku po roku 1989 práve na lokálnej úrovni. Mnohé miestne vysielania vznikali z iniciatívy miestnych samospráv.[4] Druhá veľká skupina lokálnych televízií vznikla z podnetu a iniciatívy filmových amatérov a nadšencov, veľmi často pracovníkov miestnych kultúrnych zariadení.[5]

Už v spomenutom vymedzení lokálneho vysielania, uvádzanom v zákone 308/2000 Z.z., je vlastne implicitne zahrnutá funkcia verejného záujmu. To, čo nazývame verejnou službou, je obsiahnuté v rovnakom zákone v paragrafe 18 medzi osobitnými povinnosťami vysielateľa na základe zákona: „Základným poslaním vysielateľa na základe zákona je slúžiť veciam verejného alebo iného spoločenského záujmu, prispievať k rozvoju demokratickej spoločnosti, utvárať vo vysielaní priestor pre pluralitu názorov bez uprednostňovania záujmov len jednej politickej strany, politického hnutia, alebo časti spoločnosti alebo náboženského vyznania a viery a podporovať rozvoj umeleckej tvorby, kultúry a vzdelávania.“

Aj napriek pomerne vágnemu zákonnému vymedzeniu je zrejmé, že väčšinu týchto povinností lokálni vysielatelia plnia alebo sa snažia plniť. Lokálne televízie sú ale podľa rovnakého zákona televíziami komerčnými a sú regulované rovnako tvrdo, ako „veľké“ plnoformátové televízie.

„Zmena štatútu lokálneho vysielateľa financovaného z verejných zdrojov z držiteľa licencie na prevádzkovateľa zo zákona by vytvorila stabilnejšie ekonomické prostredie pre vysielanie a zároveň by posunula programovú skladbu smerom ku službe verejnosti. ... decentralizácia prevádzkovateľa zo zákona by pritom divákov obohatila o zákonom garantované lokálne informácie a programy“ (Potočňák 1999: 123).

Takéto televízie môžu byť financované z viacerých zdrojov:

- „odštepom“ z koncesionárskych poplatkov. Tento spôsob je ešte problematickejší, než samotné koncesionárske poplatky;
- „odštepom“ z abonentských poplatkov. Tento spôsob spolufinancovania miestneho vysielania sa už v niektorých obciach uplatňuje;

- z rozpočtu zakladateľa, napr. z rozpočtu samosprávy. Zakladateľom by mohla byť akákoľvek verejná inštitúcia, spĺňajúca zákonom stanovené podmienky – napríklad vzdelávacia či mimovládna organizácia;
- z predaja vysielacieho času;
- z príspevkov od nadácií a sponzorov;
- z príjmov za iné služby štúdia (napr. videotvorba na zakázku, požičiavanie zariadenia štúdia a i.).

Základné smerovanie týchto verejných lokálnych televízií by mohli kontrolovať miestne televízne rady podobné tým, ktoré sa už osvedčili. Mohli by byť zložené z volených zástupcov záujmových skupín pôsobiacich v mieste vysielania. Navrhnutých zástupcov skupín by mohli voliť samosprávne orgány zakladateľa, teda napr. miestne zastupiteľstvá. „Kompetencie týchto rád by mali byť vymedzené zákonom. V princípe by mali do vysielania presadzovať verejné záujmy prioritné v oblasti vysielania“ (ibid.).

Možné je však tiež také riešenie, že licencie na vysielanie sa budú udeľovať aj nekomerčným subjektom. „Vo viacerých európskych krajinách je bežné, že oprávnenie na vysielanie majú aj nekomerčné subjekty a tvoria tak tretí pilier systému vysielania. Napríklad v Rakúsku, Nemecku, Belgicku, Dánsku, Slovinsku.“[6]

Po mnohonásobnom rozšírení kanálovej kapacity káblových i terestrických sietí digitalizáciou sa vytvorí priestor pre vzájomnú koexistenciu verejných resp. nekomerčných aj súkromných vysielateľov aj na regionálnej a lokálnej úrovni.

Ďalšou skutočnosťou, ktorá nás oprávňuje hovoriť v súvislosti s lokálnymi televíziami o verejnej službe, je už spomenutý spôsob ich financovania. Väčšina týchto televízií patrí obciam / mestám a je financovaná z verejných prostriedkov. V niektorých prípadoch býva vysielanie financované z poplatkov, ktoré platia abonenti káblovej televízie. Príjmy z predaja reklamného času pokrývajú len zlomok – v lepších prípadoch do 30 percent – nákladov na vysielanie (Ivantyšyn 2007: 132).

PROBLÉM AUTONÓMIE LOKÁLNYCH TELEVÍZIÍ

„V bývalých socialistických krajinách sú lokálne televízie v hrozivej finančnej tiesni. Keďže väčšina reklamných príjmov smeruje k celoštátnym televíznym staniciam, ktoré majú pod kontrolou veľkú časť národného publika, lokálne televízie sa dostali pod kontrolu municipalít alebo sa stali nástrojmi pre propagáciu záujmov svojich vlastníkov“ (Televízia 2005: 72).
Otázka, kto je vlastníkom miestneho štúdia, je veľmi dôležitá. Žurnalistika – aj na lokálnej úrovni – plní okrem iných „dôležitú funkciu strážneho psa (watchdog) v službách verejnosti“ (McNair 2004: 56). Médiá sledujú a skúmajú činy mocných, varujú pred vznikajúcimi problémami a nebezpečenstvami, uľahčujú diskusiu o možných dopadoch a predkladajú politikom názory verejnosti. Preto majú byť médiá nezávislé. Na celoslovenskej úrovni to už viac-menej chápeme ako samozrejmosť. Ale na miestnej úrovni akoby sme stratili túto súvislosť. Verejnosť bežne nevníma, že ak konkrétna miestna stanica patrí mestu a jej rozpočet schvaľuje mestské zastupiteľstvo, potom vysielanie takejto televízie nemôže účinne kontrolovať moc na miestnej úrovni. Pritom je na Slovensku celkom bežný model vysielania, ktoré realizuje spoločnosť s ručením obmedzeným so stopercentnou účasťou mesta alebo obce. Existuje viacero konkrétnych prípadov, kedy mestské zastupiteľstvo veľmi razantne zasahuje do slobody šírenia informácií. Napríklad v Lučenci, keď sa v roku 1998 blížili voľby, "... mestská rada prijala rozhodnutie, že v lokálnom vysielaní k voľbám ani slovo." (Kováč 1999: 141) V inom meste zastupiteľstvo odmietalo pustiť miestnu televíziu na svoje verejné rokovania.

Hoci zistenia z nášho prieskumu z prelomu rokov 2006/2007 možno zovšeobecňovať len opatrne[7], niečo naznačujú. Pracovníci takmer polovice lokálnych televízií zo skúmanej vzorky pripustili, že prinajmenšom občas dochádza zo strany zastupiteľstva alebo starostu/primátora ku kontrole relácií pripravovaných navysielanie. Na jednej strane to možno vnímať ako záujem zastupiteľstva o dobréfungovanie vysielania, na druhej strane to možno posudzovať ako široký priestor pre ovplyvňovanie obsahu vysielania.
Tento problém možného ovplyvňovania a prípadnej cenzúry by sa mohol stať predmetom zaujímavej samostatnej analýzy. Ostaňme teda pri konštatovaní, že príležitosť tu je, aj podľa priznania samotných lokálnych televízií.

Ale aj v tejto oblasti vývoj postupuje pozitívnym smerom. Možno to doložiť napríklad verejnou diskusiou o tom, či bratislavská mestská časť Staré Mesto má založiť lokálnu televíziu. Diskusia prebehla hlavne na stránkach Bratislavských novín v prvom polroku 2006. K výhradám - okrem miliónových ročných nákladov, hradených z daní občanov príslušnej mestskej časti - patrila aj skutočnosť, že takéto vysielanie zvyčajne jednostranne propaguje starostu. V rámci diskusie napríklad jeden z poslancov staromestského zastupiteľstva priamo upozorňoval, že „nie je úlohou samosprávy aby prevádzkovala médiá.“[8] Zrejme úplne odlišný názor zastáva mestské zastupitelstvo v Považskej Bystrici, ktoré začiatkom septembra 2009 rozhodlo, že bude zo svojich peňazí podporovať dve lokálne resp. regionálne televízie.[9]
Je pozitívne, že o tejto inštrumentalizácii lokálnych médií sa už niekoľko rokov aspoň verejne diskutuje na rôznych úrovniach. Aj niektorí miestni poslanci si v súvislosti s periodikami vydávanými samosprávami uvedomujú, že „napĺňanie poslania svobodných a nezávislých médií je však už z ich samotnej podstaty vylúčené, pretože sú organizačne, personálne a finančne závislé od toho, koho by mali hodnotiť a kritizovať“ (Kraková 2006). Inštrumentalizáciou je mienená „kontrola médií vonkajšími aktérmi – stranami, politikami, sociálnymi skupinami a hnutiami, alebo ekonomickými aktérmi, ktorí usilujú o politický vplyv“ (Hallin, Mancini 2008:

64). Novinári z lokálnych médií teda disponujú len obmezenou autonómiou a svoju prácu pre médiá často riadia skôr politickými jako žurnalistickými kritériami a médiá teda slúžia skôr partikulárnym záujmom, a ich funkcia „záruky verejnosti“ alebo verejnej služby je významne obmezovaná (ibid: 65). Názor, že tlačový zákon by mal stanoviť , aby médiá financované z mestského rozpočtu fungovali na princípe verejnoprávnych“ (Chmelár 2006) je v odbornej verejnosti čoraz rozšírenejší.
Nazdávame sa však, že veľká časť slovenskej verejnosti si neuvedomuje, že napríklad mestská či obecná televízia, riadená (priamo alebo nepriamo) obecným resp. mestským zastupiteľstvom, prípadne starostom, je vlastne jedným z nástrojov komunikácie obecného (mestského) zastupiteľstva a úradu s občanmi a širšou verejnosťou. Čiže je to veľmi efektívny moderný nástroj public relations mesta (obce).

Ďalším ohrozením nezávislosti miestneho vysielania môžu byť podniky, ktoré dominujú v ekonomike príslušného regiónu. Dominantný podnik je obvykle aj životne dôležitým reklamným partnerom miestneho vysielania. Napríklad: TV NAŠA (vysiela pre Košice a okolie) prinášala pravidelne v nedeľu týždenník "Magazín VSŽ", ktorý bolo možné považovať za reklamu. O vzťahu, ktorý sa vytvoril medzi redakciou TV NAŠA a Východoslovenskými železiarňami autorka E.Kuišová uvádza: "...samotní redaktori televízie prijali za svoje, že "by nemali zneužívať" fakt, že do objektu spoločnosti majú voľný vstup a nevhodne trvať na odpovediach na nepríjemné otázky. Bolo by to totiž neférové k ostatným kolegom, ktorých (pre istotu) cez vrátnicu ani nepustia" (Kuišová 1998: 53).

ZÁVER

Lokálna televízia a miestne periodiká sú ideálnymi nástrojom verejnej služby na lokálnej úrovni a existujúce lokálne médiá túto službu aj vo veľkej miere plnia. Lokálnym televíziám na Slovensku však zväzuje ruky súčasná legislatíva - podľa platného zákona o vysielaní a retransmisii sú považované za komerčné stanice a ako obchodné subjekty sú aj veľmi prísne regulované. Bolo by užitočné upraviť legislatívu tak, aby tieto absolútne neziskové médiá, väčšinou financované z verejných peňazí, mohli pôsobiť ako nekomerčné médiá verejnej služby.
Na druhej strane sa prejavujú veľmi silné tendencie smerujúce k inštrumentalizácii lokálnych médií všeobecne a lokálnych televízií zvlášť. Autonómiu novinárov z týchto médií ohrozujú najmä politici z lokálnych samosprávnych inštitúcií, ale tiež dominantní lokálni a regionálni inzerenti. V tomto smere je potrebné zákonom precízne definovať postavenie lokálnych médií financovaných z obecných rozpočtov a najmä spôsob kontroly týchto médií. V súčasnosti si napríklad mnohí vydavatelia mestských či obecných periodík pravdepodobne vôbec neuvedomujú, že tlačový zákon im ukladá nejaké povinnosti, vrátane povinnosti umožniť naplnenie práva na odpoveď alebo práva na opravu.
Treba ale tiež počítať s tým, že takéto médiá okrem iného plnia aj dôležitú funkciu nástrojov public relations radnice či obecného zastupiteľstva voči verejnosti. Preto úplná autonómia žurnalistov z lokálnych médií pravdepodobne nie je možná.

Poznámky

1) Vychádzame z registrácie Ministerstva kultúry SR. Podotknúť treba, že v roku 2009 registrácii už nepodliehali periodiká určené pre vnútornú potrebu organizácií (v zmysle zákona 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
2) Vo februárovom čísle (2008) mesačníka MIKULÁŠ primátor položil 10 otázok svojim predchodcom vo vedení mesta. Zverejnenie odpovedí časopis odmietol s odôvodnením: „ ... odpovede sú zavádzajúce a nezodpovedajú kritériám kladeným na obsah mesačníka MIKULÁŠ“ (Velecký 2008)
3) V tejto súvislosti vznikol pojem „primátorský žurnalizmus“ alebo „starostovský žurnalizmus“ – ako protipól profesionálneho žurnalizmu
4) Najstaršie pravidelné mestské vysielanie – TELEVÍZIA NOVÁKY – vysiela od 15. marca 1991. Vysielanie vzniklo vďaka iniciatíve a predvídavosti vtedajšieho primátora mesta
5) Príkladom takejto televízie je LAZIANSKA TELEVÍZIA, založená nadšencami v obci s 1400 obyvateľmi. Bez nároku na odmenu táto televízia vysielala vlastné správy, hitparádu a napríklad aj seriál „Lazanci“ z vlastnej produkcie a s vlastnými hercami. Po zverejnení informácie v denníku SME v auguste 1995 o tejto zaujímavej iniciatíve, voľne nadväzujúcej na miestnu tradíciu ochotníckeho divadla, nasledovala rýchla reakcia Rady pre vysielanie a retransmisiu. Televízii hrozili pokutou 500 000 korún, pretože na vysielanie nemala licenciu. Možno si položiť otázku, čo je bližšie k napĺňaniu verejného záujmu: nezištné šírenie miestnych informácií a lokálnej zábavy vlastnej produkcie, ale bez „posvätenia“ byrokratov, alebo tvrdé trestanie každej iniciatívy, ktorá vybočí z rámca predstáv úradníkov
6) Citované podľa výročnej správy českej rady pre vysielanie, ktorá sa viackrát zaoberala žiadosťami o vysielaciu licenciu zo strany občianskeho združenia a v súvislosti s tým konštatovala: „Absencia nekomerčných prevádzkovateľov rozhlasového a televízneho vysielania predstavuje medzeru nielen v českom zákone, ale aj v celom mediálnom systéme“ (Zpráva 2007: 12)
7) Prieskum spôsobov, akými miestne zastupiteľstvá resp. primátori alebo starostovia ovplyvňujú vysielanie, sme uskutočnili na prelome rokov 2006/2007. Do všetkých lokálnych televízií vysielajúcich prostredníctvom televíznych káblových rozvodov sme zaslali dotazníky, vyplnených dotazníkov sa vrátili 19, teda asi tretina (Ivantyšyn 2008: 75).
8) Napriek výhradám viacerých poslancov staromestská televízia TV CENTRUM začala v roku 2006 vysielať. Pozoruhodne pôsobilo v tejto súvislosti odporúčanie starostu: „V záujme zachovania objektivity navrhujem vymenovať programovú radu, ktorej predsedom bude starosta“ (Vasiľová 2006)
9) „Bývalý primátor si priklepol televíziu, ktorú chcel mať pod kontrolou a zabezpečil jej financovanie na 12 rokov. Prišlo nové vedenie mesta ... a oni naliali peniaze do druhej regionálnej televízie“ (Mesto 2009). Kauza má zaujímavé pokračovanie. V januári 2010 médiá informovali, že minimálne jednej z týchto regionálnych televízií mesto Považská Bystrica neplatilo dohodnuté peniaze. Podľa rozhodnutia súdu tak hrozilo zablokovanie mestského rozpočtu

LITERATÚRA

BREČKA, S. 2002. *Médiá v Slovenskej republike*. Trnava: UCM, 2002, ISBN 80-89034-12-8

HALLIN, D.C., MANCINI, P. 2008. *Systém médií v postmoderním světě.* Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-7379-377-2

CHMELÁR, E. 2006. *Demokracia v obciach kríva.* SME, 15.11.2006, ISSN 1335-440X

IVANTYŠYN, R. 1986. *Příručka pro redaktory zpravodajů.* Praha: OKS M. Boleslav a SKKS Praha, 1986

IVANTYŠYN, R. 2007. *Káblová televízia, lokálne vysielanie a reklama.*Dizertačná práca. Bratislava: FFUK, 2007

IVANTYŠYN, R. 2008. Špecifiká lokálnej televízie a reklama. P.p. 68-84 in Horňák, P. et al. *Marketingová komunikácia a médiá*. Bratislava: Book&Book, 2008, ISBN 978-80-969099-9-5

KOVÁČ, L. 1999. Diskusné vystúpenie na kongrese Káblová televízia 08 in Zborník z kongresu. Bratislava: SSKT, 1999

KRÁKOVÁ,D., PARKROVÁ,J. *Kampaň vrcholí, miestne noviny pritvrdzujú.* SME, 28.11.2006, ISSN 1335-440X

KUIŠOVÁ, A. *Systém informovania o činnosti košickej mestskej samosprávy.(Poslanie mestskej televízie v tomto procese).* Diplomová práca. Bratislava: FF UK, katedra žurnalistiky, 1998

McNAIR, B. 2004. *Sociologie žurnalistiky.* Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-840-6

PIŠKO, M. 2009. *Vážení občania, voľte týchto našich kandidátov.* SME, 11.11.2009, ISSN 1335-440X

McQUAIL, D. 1999. *Úvod do teorie masové komunikace.*Praha: Portál

Mesto 2009. *Mesto dotuje dve televízie.* SME, 14.9.2009

POTOČŇÁK, Š. 1999. Duálny systém v lokálnej televízii na Slovensku. P.p. 121-124 in *Káblová televízia´98.* Bratislava: SSKT, 1999

Televízia 2005. *Televízia v Európe: riadenie, politika a nezávislosť.* Budapest, N.York: Open Society Institut

TUŠER, A. 1995. *Typológia periodickej tlače I. Lokálna a regionálna tlač.* Bratislava: UK 1995

VASIĽOVÁ, L. 2006. *Staromestská televízia sa už chystá vysielať.* P. 23 In SME, 2.8.2006, ISSN 1335-440X

VELECKÝ, M. 2008. *Mikuláš sa len pýta, odpovede nečaká.* Fórum č. 4, 2008

WASCHKOVÁ CÍSAŘOVÁ, L. 2007. Vybrané aspekty strukturální transformace českých lokálních a regionálních médií. In Washková Císařová, L. (ed.): *Regionální média v evropském kontextu.* Brno: Masarykova univerzita, 2007, ISBN 978-80-210-4473-9

Zpráva 2007. *Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání za rok 2006.* Praha: Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 2007